

Skaityk ne tam, kad prieštarautum ar neigtum, ne tam, kad akiai priimtum, ir ne tam, kad rastum temą pokalbiui, bet kad mąstytum ir samprotautum. (F. Bekonas)

Literatūros kūriniai, įtraukti į 2016 m. patvirtintas naujas
Lietuvių kalbos pradinio ir Lietuvių kalbos ir literatūros pagrindinio ugdymo bendrąsias programas

Rekomenduojamos literatūros sąrašas 1-2 klasei

1. Bisset D. Aukštyn kojom.
2. Degutytė J. Pelėdžiuko sapnas.
3. Kasparavičius K. Trumpos istorijos (ar kitas pasirinktas kūrinys).
4. Mašiotas P. Kai aš mažas buvau.
5. Mašiotas P. Pajūriais pamariais.
6. Matutis A. Pasirinkti eilėraščiai.
7. Pasirinkti padavimai (atitinkamo etnografinio regiono).
8. Pasirinktos pasakos apie gyvūnus ir buitinės pasakos (pvz. iš knygos Gulbė karaliaus pati).
9. Preussler O. Vaiduokliukas (ar kitas pasirinktas kūrinys).
10. Rodari G. Džipas televizoriuje.
11. Rodari G. Pasakos telefonu
12. Skučaitė R. Pasirinkti eilėraščiai.
13. Tamulaitis V. Skruzdėlytės Greitutės nuotyčiai.
14. Vytė Nemunėlis. Pasirinkti eilėraščiai.

Rekomenduojamos literatūros sąrašas 3-4 klasei

1. Degutytė J. Nepalik manęs.
2. Degutytė J. Pasirinkti eilėraščiai.
3. Geda S. Pasirinkti eilėraščiai.
4. Gutasukas L. Pasirinktos pasakos, pasirinkti eilėraščiai.
5. H. K. Andersenai. Bjaurusis ančiukas.
6. Lindgren A. Emilis iš Lionebėrgos.
7. Lindgren A. Pepė Ilgakojinė.
8. Martinaitis M. Pelenų antelė.
9. Nöstlinger Ch. Ateina šuo!
10. Nöstlinger Ch. Nykštukas galvoje.
11. Pasirinktos sakmės (pvz., iš knygos Sužeistas vėjas).
12. Pasirinktos stebklų pasakos (pvz., iš knygos Gulbė karaliaus pati).
13. Saja K. Ei, slėpkitės!
14. Vaičiulaitis A. Pasirinkta pasaka.
15. Vainilaitis M. Bruknelė.
16. Vilimaitė B. Pasirinktas apsakymas.
17. Žilinskaitė V. Kelionė į Tandariką (ar kitas pasirinktas kūrinys).

Rekomenduojamos literatūros sąrašas 5-6 klasei

I. Vaikystės patirtys:

- V. Krėvė „Antanuko rytas“.
J. Biliūnas „Kūdikystės sapnai“, „Joniukas“, „Brisiaus galas“.
Šatrijos Ragana „Vyšnios“.
A. Vaičiulaitis „Tešlinis žmogutis“.
P. Cvirka „Vaikų karas“.
S. Zobarskas „Ganyklų vaikai“.
B. Vilimaitė „Čiuožyklos muzika“, „Kada piešime perlinę vištelę“.
G. Morkūnas „Vasara su katšuniu“.
V. Palčinskaitė „Andrius“.
K. Saja „Vėjo pamušalas“, „Būrimas obuolio sėklom“.

II. Kasdienė išmintis:

- M. Valančius „Mikė Melagėlis“, „Palangos Juzė“ (ištrauka iš „Ketvirtojo vakaro“).
Ezopas „Žmogus ir liūtas“, „Nesutarią žemdirbio vaikai“, „Piemens juokai“, „Varna ir lapė“, „Vilkas ir ėriukas“, „Keleiviai ir lokys“.
K. Boruta „Jurgio Paketurio klajonės“.

J. Erlickas „Bilietas iš dangaus“ arba „Bobutė iš Paryžiaus“ (pasirinkti eilėraščiai).
R. Skučaitė „Žaidžiu lietuvišku žodžiu“.

III. Nesenstanti pasakų išmonė:

„Lietuviškos pasakos“, „Gyvasis vanduo“, „Negirdėtos neregėtos pasakos“, „Gulbė karaliaus pati“, „Stebuklingas žodis“

J. Basanavičiaus tautosakos biblioteka (pasirinkti tautosakos kūriniai pavyzdžiai).

S. Čiurlionienė-Kymantaitė „Dvylika brolių, juodvarniais laksčiusių“.

O. Milašiaus, A. Vaičiulaičio, A. Giedriaus pasakos.

J. Degutytė „Šaltinėlis“.

V. V. Landsbergis „Obuolių pasakos“. „Arklio Dominyko meilė“.

O. Vaidas „Laimingasis princas“.

IV. Nuotyčiai brandina ir suburia draugus:

G. Morkūnas „Grįžimo istorija“.

K. Gudonytė „Ida iš šešėlių sodo“.

V. V. Landsbergis „Rudnosiuko istorijos“.

V. Dautartas „Žydrieji jungos“.

R. Rimšas „Ne Karibų kruizas“.

R. Spalis „Gatvės berniuko nuotyčiai“.

Č. Dikensas (Ch. Dickens) „Oliverio Tvisto nuotyčiai“.

R. L. Stivensonas (R. L. Stevenson) „Lobių sala“.

M. De Jongas „Gandralizdis ant stogo“.

A. Lindgren „Ronja plėšiko duktė“.

V. Vaizduotės galia:

G. Morkūnas „Blusyno pasakojimai“.

L. S. Černiauskaitė „Žiema, kai gimė Pašiauštaplunksnis“.

C. S. Levisas (C. S. Lewis) „Narnijos kronikos: liūtas, burtininkė ir drabužių spinta“.

L. Kerol (L. Carroll) „Alisa stebuklų šalyje“.

A. Lindgren „Broliai Liūtaširdžiai“, „Mijo, mano Mijo“.

F. Pirs (P. Pearce) „Tomo vidurnakčio parkas“.

K. Di Kamilo (K. DiCamillo) „Nepaprasta Edvardo Tiuleino kelionė“.

N. Babit (N. Babbitt) „Amžinieji Takiai“.

J. Korčakas „Karalius Motiejukas Pirmasis“.

S. Lagerlof „Stebuklingosios Nilso kelionės“.

VI. Sakmės ir mitai apie pasaulio ir tėvynės kilmę:

„Kai milžinai gyveno“, „Kadaise ir akmenys augo“, „Žemės atmintis“.

J. Tumas-Vaižgantas „Vilniaus pilies pasaka“.

„Vilniaus padavimai“.

A. Vienuolis „Padavimai ir legendos“.

Šatrijos Ragana „Lietuvos senovės istorijos pasakos“.

- A. Ramonas „Vilniaus legendos“.
R. G. Vėliūtė „Viena diena Kernavėje“.

VII. Žmogus tautoje: kalba, literatūra, kultūra:

- V. Mačernis „Maža tauta su dideliu žodynu“.
K. Sirvydas „Trijų kalbų žodynas“ (susipažinimas su pirmuoju lietuvių kalbos žodynu).
Knygnešių pasakojimai ir pasakojimai apie knygnešius (pasirinktas tekstas).
J. Zauerveinas „Lietuviais esame mes gimę“.
Vydūnas „Mes – Lietuvos vaikai“.
Just. Marcinkevičius „Tai gražiai mane augino“.
P. Širvio, J. Degutytės, J. Strielkūno, M. Martinaičio ir kitų lietuvių poetų eilėraščiai.

VIII. Gyvenimo išbandymai:

- E. H. Porter „Poliana“.
L. M. Montgomeri (L. M. Montgomery) „Anė iš Žaliastogių“.
D. Amiči (E. De Amici) „Širdis“.
J. Spyri „Heida“.
K. Paterson „Tiltas į Terabitiją“, „Smarkuolė Gilė Hopkins“, „Kaip ir žvaigždės“.
E. Doneli (E. Donnelly) „Sudie, seneli, ištariau aš tyliai“.
F. H. Burnet (F. H. Burnett) „Paslaptingas sodas“.
B. Vilimaitė „Užpustytas traukinys“.

Rekomenduojamos literatūros sąrašas 7-8 klasei

I. Jaunas žmogus ieško gyvenimo prasmės

- M. K. Oginskis „Priesakai sūnui“.
M. Lukšienė „Dienoraštis“ (ištraukos).
A. Liobytė „Sunki mama“.
J. Kunčinas „Baltųjų sūrių naktis“.
G. Adomaitytė „Laumžirgių namai“.
V. Žilinskaitė „Kintas“.
K. Saja „Septyni miegantys broliai“.
V. Juknaitė „Ugniaspalvė lapė“.
S. Šaltenis „Amžinai žaliuojantis klevas“.
L. Lauri (L. Lowry) „Siuntėjas“.
H. Li „Nežudyk strazdo giesmininko“.
R. Bredberis (R. Bradbury) „Pienių vynas“.
O. Lutsas „Pavasaris“.
V. Železnikovas „Baidyklė“.
S. Lagerliof (S. Lagerlöf) „Portugalijos karalius“.
K. Nostlinger (Ch. Nöstlinger) „Pirmadienį viskas kitaip“.
M. Berdžesas (M. Burgess) „Vilko kauksmas“.

II. Tautosakos ir tradicijų tęstinumas:

- V. Povilionienės ir P. Vyšniausko duetas – dainos, pasaka (iš CD V. Povilionienė, P. Vyšniauskas „Mažiems ir dideliems“, 2008).
- Postfolkloras – „Kūlgrinda“ (iš CD „Giesmės Saulei“, 2007, „Giesmės Žemynai“, 2013), folkrokas – „Atalyja“ (iš CD „Močia“, 2004), „Skylė“ ir A. Smilgevičiūtė (CD „Broliai“, 2010).
- Dainų pateikėjų ir šiuolaikinių atlikėjų pasisakymai (V. Povilionienė, „Atalyja“, A. Smilgevičiūtė). „Trys minutės tylos: sidabrinis laukas be takų“. „Atalyja“ lyderius kalbina J. Šorys arba kitas aktualus interviu.
- A. Nyka-Niliūnas „Motinos daina“.
- V. Mačernis „Vizijos“ (Penktoji).

III. Laisvės gynimas:

- Lietuvos Tautos Aukščiausiosios Tarybos Atsišaukimas (1794, ištrauka), lietuvių liaudies dainos apie T. Kosciuską „Užgied gaidžiai pusiau nakties“, „Kad Kosciuska jojo“.
- A. Vištelis „Maršas Lietuvos“.
- Partizanų laiškas Lietuvos jaunimui „Į Lietuvos jaunimą“ (1948), „Partizanų maldos“.
- Just. Marcinkevičius „Laisvė“.
- M. Martinaitis „Ciklas Sausio vidurnaktis“ (pirmas eilėraštis).

IV. Kelionės atveria akiračius:

- A. Vaičiulaitis „Nuo Sirakūzų lig Šiaurės elnio“.
- P. Andriušis „Kelionių užrašai“ (ištraukos).
- K. Boruta „Šiaurės kelionės“.
- J. Ivanauskaitė „Kelionių alchemija“.
- „Misija: Sibiras“ (dienoraščiai).
- J. Žilinskas „Mano Vilnius mano“.
- D. Defo „Robinzonas Kruzas“.
- Ž. Vernas (J. Verne) „Penkiolikos metų kapitonas“, „Kapitono Grantto vaikai“, „Aplink pasaulį per 80 dienų“.
- J. Gorderis (J. Gaarder) „Kortų paslaptis“.

V. Jausmų galia:

- J. Vaičiūnaitė „Kanonas Barborai Radvilaitei“.
- O. Proisleris (O. Preussler) „Krabatas, arba Treji metai užburtame malūne“.
- M. Morpurgo „Karo žirgas“.
- Dž. Grynas (J. Green) „Dėl mūsų likimo ir žvaigždės kaltos“.
- A. D’Avenijas (A. D’Avenia) „Balta kaip pienas, raudona kaip kraujas“.

VI. Gyvoji atmintis:

- A. Mickevičius „Konradas Valenrodas“.
- J. I. Kraševskis „Kunigas“.
- P. Tarasenka „Pabėgimas“.
- G. Viliūnė „Karūna be karaliaus“.
- V. Skotas (W. Scott) „Aivenhas“.
- A. Diuma „Trys muškietininkai“.
- E. Peters pasirinktas romanas iš „Kedfaelio kronikų“.

VII. Jaunuoliai ribinėse situacijose:

- A. Škėma „Saulėtos dienos“.
- V. Juknaitė „Tariamasis iš tamsos“.
- G. Morkūnas „Iš nuomšiko gyvenimo“.
- R. Šepetys „Tarp pilkų debesų“.
- I. Meras „Geltonas lopas“.
- A. Suckeveris „Žaliasis akvariumas“.
- S. Zobarskas „Gerasis aitvaras“.
- R. Spalis „Ant ribos“, „Rezistencija“.
- G. Kanovičius „Sapnas apie dingusią Jeruzalę“.
- B. Radzevičius „Žmogus sniege“.
- D. Terakovska (Terakowska) „Ten, kur krinta angelai“.

VIII. Juoko prasmė:

- V. Žilinskaitė „Miškas rudenį“.
- J. Erlicko pasirinkti kūriniai.
- R. Černiauskas „Miestelio istorijos“.
- G. A. Biurgeris „Baronas Miunhauzenas“.
- T. Pračetas (T. Pratchett) „Mažieji laisvūnai“.
- R. Gary „Aušros pažadas“.
- Dž. Kriusas „Mano proseneliai, herojai ir aš“.

Parengta pagal Pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų BUP